

В.О. Джулай, аспірант
Університету банківської справи
Національного банку України, м. Київ

ГЛОБАЛЬНА ФІНАНСОВА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ: ПОШУКИ ШЛЯХІВ ПОДОЛАННЯ

Світова фінансова криза стала об'єктом осмислення науковцями, політиками та підприємцями. Вона розпочалася з краху іпотечних установ США і охопила практично всі країни світу. Наслідком цього стало падіння котирувань світових фондових ринків та цін на сировинні ресурси, виникнення проблем із ліквідністю у глобальному масштабі та рецесією провідних світових економік. Криза не обминула і Україну. Її проявами стали проблеми, пов'язані з погашенням боргових зобов'язань банками та іншими корпоративними структурами, втрата світових ринків збуту експортерами, скорочення обсягів виробництва та зростання рівня безробіття, нестабільність на валютному ринку.

У розвитку світової фінансової кризи було три основних події. Перша відбулася в середині березня 2008 року, коли фінансова влада США змушена були виділити 29 млрд. доларів на купівлю банком J.P. Morgan одного із стовпів Уолл-стріту, великого інвестиційного банку Bear Stearns, який, не витримавши тиску, став банкрутом. Потім ситуація дещо покращилася, і наступне її загострення відбулося в середині літа, коли в США виникли проблеми з іпотечними агентствами Fannie Mae і Freddie Mac, що обслуговували найбільший у світі ринок нерухомості. Ці іпотечні гіганти були взяті під пряме державне управління. Третя подія пов'язана з рішенням фінансової влади США не рятувати інвестиційний банк Lehman Brothers: 15 вересня було оголошено про його банкрутство. Це викликало шок у фінансистів усього світу. Криза швидкими темпами охопила інший берег Атлантики і глобальні фінансові ринки.

Відповіддю на вищевказані процеси був ряд антикризових заходів, основним змістом яких є стабілізація фінансової системи шляхом забезпечення адекватного рівня ліквідності. Головною метою їхнього застосування є відновлення довіри між гравцями фінансової системи. Спільними заходами є зниження облікових ставок, нормативів резервування і розширення спектра інструментів для рефінансування.

На підтримку фінансового сектора в екстреному порядку в США було виділено 700 млрд. доларів, у Німеччині – 664, Британії – 656. У багатьох розвинених країнах урядове втручання призвело до викачування державних коштів у банки і тиску на центральні банки, щоб ті знизили ставки рефінансування. Можливо, це і допомогло уникнути хвилі банкрутств банків, але цього виявилось замало, щоб відновити процес кредитування.

На Вашингтонському фінансовому саміті лідери "G20" у своїй спільній декларації проголосили основні напрями боротьби з кризовими явищами. Зокрема, було заявлено, що вони здійснюватимуть будь-які подальші дії,

необхідні для стабілізації фінансової системи; визнають важливість підтримки монетарної політики, що відповідає внутрішнім умовам; використовуватимуть фіскальні методи стимулювання внутрішнього попиту, доки не буде створено основ політики, здатних забезпечити фіскальну стабільність; допоможуть країнам із новоствореними ринками отримати доступ до фінансування, включаючи інструменти забезпечення ліквідності програми підтримки.

Джулай, В.О. Глобальна фінансова нестабільність: пошуки шляхів подолання [Текст] / В.О. Джулай // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2009 р.): у 2-х т. – Суми: УАБС НБУ, 2009. - Т.1. - С. 23–24.